

Enquête ondermijning in de EDR

Onderzoeksverslag
20 februari 2024

2 Samenvatting

4 Onderzoeksopzet

Onderzoeksopzet

Ondermijning

De enquêtedeelnemers

8 Grensoverstijgende samenwerking

9 Informatie over ondermijning

Informatiebehoefte

Informatiepositie

11 Zorgen over ondermijning

Ondermijning in de eigen omgeving

Melden van ondermijning

Vermoeden van ondermijning

Bewustzijn van schadelijke effecten ondermijning

Vertrouwen in aanpak ondermijning

16 Bijlage 1, de vragenlijst

22 Bijlage 2, LinkedIn post

23 Colofon

120 professionals uit de EDR-regio namen deel aan een online enquête over ondermijning. Een aanzienlijk deel van de enquêtedeelnemers (44%) is professioneel actief op het gebied van handhaving en criminaliteitsbestrijding bij lokale en regionale overheden of bij politie en Justitie. Meer dan de helft is werkzaam bij overheden en handhavingsinstellingen. 61% van de enquête-deelnemers komt uit Nederland, 34% uit Duitsland (en 5% van elders).

Ondermijning werd in de enquête toegelicht als “alle illegale activiteiten waarbij gebruik wordt gemaakt van legale bedrijven en diensten”. Ondermijning is een containerbegrip. Het betreft georganiseerde criminaliteit (o.a. drugs- en mensenhandel, witwassen) waarmee veel geld wordt verdiend en gaat hand in hand met corruptie en infiltratie van bestuur en de leiding van bedrijven en instellingen. Hierbij is er sprake van oneerlijke concurrentie en zijn de onder- en bovenwereld vaak verweven. Er vindt bedreiging, intimidatie en geweld plaats. Dit alles leidt tot verlies van gezag van en het vertrouwen in de rechtsstaat.

De enquêtedeelnemers hebben behoefte aan grensoverstijgende samenwerking op het gebied van bestrijding van ondermijning. De enquêtedeelnemers geven met een waardering van 88 op een schaal van 0-100 aan dat zij voorstander zijn van een grensoverstijgende aanpak van ondermijning.

Een grote meerderheid van de enquêtedeelnemers heeft behoefte aan meer informatie over ondermijning. Dat is vooral het geval bij medewerkers van politie en Justitie. De informatiepositie van de enquêtedeelnemers kan beter: iets meer dan de helft heeft al eens informatie ontvangen over ondermijning.

Er is breed gedeelde zorg over ondermijning in de EDR-regio:

- 81% van de enquêtedeelnemers denkt dat ondermijning in hun eigen omgeving voorkomt. Vooral in Nederland zijn enquêtedeelnemers zich hiervan bewust (89%), in Duitsland minder (65%).
- Het overgrote merendeel van de enquêtedeelnemers (91%) is van mening dat ondermijning onvoldoende wordt gemeld. In Duitsland is er meer optimisme over het melden van ondermijning (18% is van mening dat ondermijning voldoende wordt gemeld) dan in Nederland (4%).

- 72% van de enquêtedeelnemers heeft wel eens een vermoeden gehad van ondermijnende activiteiten in de eigen omgeving. Minder vaak in Duitsland (54%) dan in Nederland (82%).
- De enquêtedeelnemers vinden dat er onvoldoende bewustzijn is van de schadelijke effecten van ondermijning op de samenleving (rapportcijfer 36 op een schaal van 0-100).
- De enquêtedeelnemers hebben matig vertrouwen in de aanpak van ondermijning in de eigen omgeving (rapportcijfer 54 op schaal 0-100).

Onderzoeksopzet

In de periode van 22 december 2023 – 15 februari 2024 is via LinkedIn een vragenlijst over ondermijning verspreid (zie bijlagen 1 en 2 voor de vragenlijst en de LinkedIn post – deze post werd verder verspreid door gebruikers van LinkedIn). De vragenlijst werd 120 keer ingevuld. Deelname aan de enquête was anoniem. De vragenlijst kon niet vaker dan één keer vanaf hetzelfde IP-adres worden ingevuld.

Ondermijning

In de vragenlijst werd ondermijning als volgt gedefinieerd: **“ondermijning betreft alle illegale activiteiten waarbij gebruik wordt gemaakt van legale bedrijven en diensten”**. Ondermijning is een containerbegrip. Het betreft georganiseerde criminaliteit (o.a. drugs- en mensenhandel, witwassen) waarmee veel geld wordt verdiend en gaat hand in hand met corruptie en infiltratie van bestuur en de leiding van bedrijven en instellingen. Hierbij is er sprake van oneerlijke concurrentie en zijn de onder- en bovenwereld vaak verweven. Er vindt bedreiging, intimidatie en geweld plaats. Dit alles leidt tot verlies van gezag van en het vertrouwen in de rechtsstaat. Meer informatie over ondermijning is te vinden op de website van het Regionaal Informatie en Expertisecentrum (RIEC) (<https://www.riec.nl/ondermijnende-criminaliteit>).

De enquêtedeelnemers

84% van de enquêtedeelnemers is afkomstig uit het werkgebied van de Eems Dollard Regio. Iets minder dan de helft (44%) is actief op het gebied van handhaving en criminaliteitsbestrijding. Meer dan de helft is werkzaam bij overheden en handhavinginstellingen. In totaal 91% van de enquêtedeelnemers is werkzaam bij een overheid, bedrijf of instelling.

Hiermee geeft de enquête de mening weer van een grote groep professionals uit de EDR-regio waarvan een aanzienlijk deel professioneel actief is op het gebied van handhaving en criminaliteitsbestrijding. Andere enquêtedeelnemers vallen

vooral in de categorie van professionals die geïnteresseerd zijn in en betrokken zijn bij het thema ondermijning.

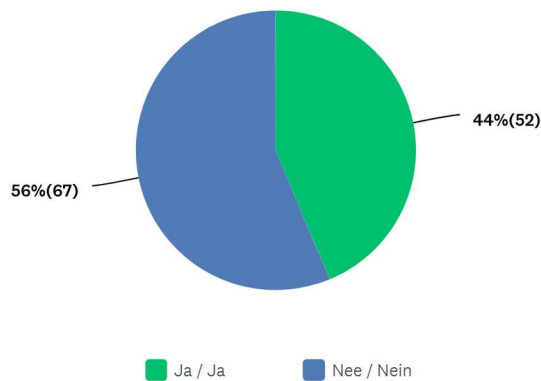
In het vervolg van deze paragraaf is meer informatie opgenomen over de deelnemers aan de enquête.

Enquêtedeelnemers ingedeeld naar professionele achtergrond

44% van de enquêtedeelnemers is professioneel actief op het gebied van handhaving en criminaliteitsbestrijding.

Bent u professioneel actief op het gebied van de handhaving / criminaliteitsbestrijding? Sind Sie beruflich auf dem Gebiet der Kriminalitätsbekämpfung tätig?

Beantwoord: 119 Overgeslagen: 1

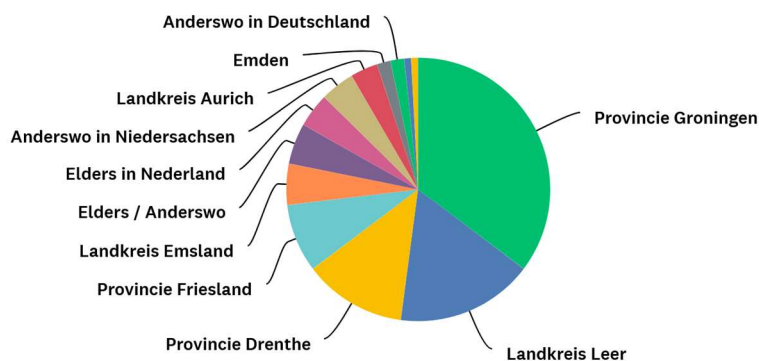
ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
▼ Ja / Ja	44%	52
▼ Nee / Nein	56%	67
TOTAAL		119

Enquêtedeelnemers ingedeeld naar gebied

84% van de enquêtedeelnemers is afkomstig uit het EDR-gebied dat is gelegen in Noord-Nederland en Noord-Duitsland. Het sterkst vertegenwoordigd zijn de provincie Groningen (35% van de enquêtedeelnemers), de Landkreis Leer (17%), de provincie Drenthe (13%) en de Landkreis Emsland (5%). 61% van de enquête-deelnemers komt uit Nederland, 34% uit Duitsland (en 5% van elders).

In welke gebied bevindt u zich? In welchem Gebiet sind Sie tätig?

Beantwoord: 119 Overgeslagen: 1

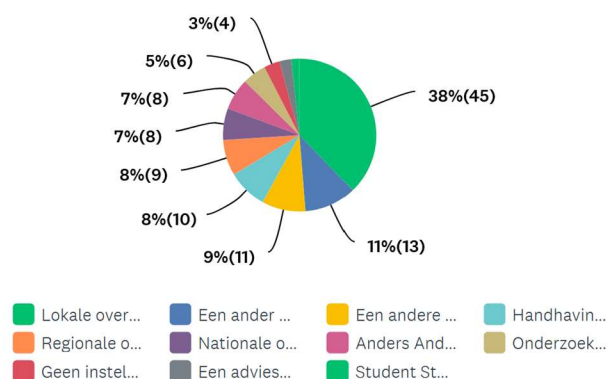
ANTWOORDKEUZEN	REACTIES
▼ Provincie Groningen	35% 42
▼ Landkreis Leer	17% 20
▼ Provincie Drenthe	13% 15
▼ Provincie Friesland	8% 10
▼ Landkreis Emsland	5% 6
▼ Elders / Anderswo	5% 6
▼ Elders in Nederland	4% 5
▼ Anderswo in Niedersachsen	4% 5
▼ Landkreis Aurich	3% 4
▼ Emden	2% 2
▼ Anderswo in Deutschland	2% 2
▼ Landkreis Wittmund	1% 1
▼ Grafschaft Bentheim	1% 1
▼ Anderswo in Ost-Friesland	0% 0
TOTAAL	119

Enquêtedeelnemers ingedeeld naar werkgever

Meer dan de helft van de deelnemers aan de enquête is werkzaam bij overheden en handhavinginstellingen in de EDR regio. 38% van de deelnemers is werkzaam bij een lokale overheid, 8% is werkzaam bij een politie of Justitie, eveneens 8% is werkzaam bij een regionale overheid. Andere groepen deelnemers zijn bedrijven (11%), instellingen (9%), nationale overheden (7%), adviesbureaus (3%). In totaal 9% van de deelnemers was niet werkzaam bij een overheid, bedrijf of instelling (studenten: 2% en overig: 7%).

Bij welk type organisatie bent u werkzaam? Für welche Art von Organisation sind Sie tätig?

Beantwoord: 119 Overgeslagen: 1

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES
▼ Lokale overheid (b.v. gemeente) Lokale Behörde (z.B. Gemeinde)	38% 45
▼ Een ander bedrijf Ein anderes Unternehmen	11% 13
▼ Een andere instelling Eine andere Einrichtung	9% 11
▼ Handhavinginstelling, b.v. politie Vollstreckungsbehörde, z.B. Polizei	8% 10
▼ Regionale overheid (b.v. provincie) Regionale Behörde (z.B. Landkreis)	8% 9
▼ Nationale overheid Landesbehörde	7% 8
▼ Anders Anderenfalls	7% 8
▼ Onderzoeksinstelling of onderwijsinstelling Forschungseinrichtung oder Bildungseinrichtung	5% 6
▼ Geen instelling of bedrijf Nicht eine Einstellung oder eines Unternehmen	3% 4
▼ Een adviesbureau Ein Beratungsunternehmen	3% 3
▼ Student Studierende	2% 2
TOTAAL	119

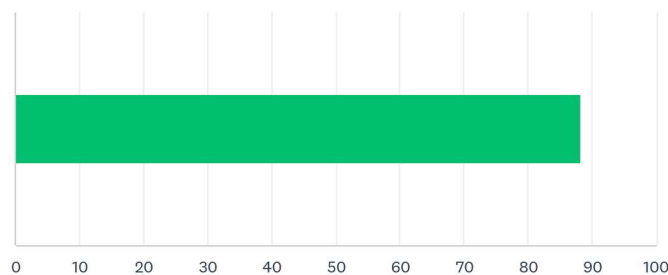

Voorkeur voor samenwerking

De enquêtedeelnemers konden met een schuifbalk van 0 (ieder land apart) – 100 (samenwerking) aangeven in hoeverre zij denken dat dat een grensoverstijgende aanpak van ondermijning effectiever is dan een aanpak in ieder land apart. De enquêtedeelnemers scoren gemiddeld 89 op deze schaal, ze zijn dus gemiddeld een sterke voorstander van samenwerking. In een grensoverstijgende aanpak werken overheden en instellingen aan beide kanten van de Nederlands-Duitse grens samen aan het bestrijden van ondermijning.

Wat denkt u is effectiever bij de bestrijding van ondermijning: in ieder land apart of in samenwerking tussen Nederland en Duitsland? Was ist Ihrer Meinung nach wirksamer bei der Bekämpfung der Unterwanderungskriminalität: jedes Land für sich oder eine Zusammenarbeit zwischen den Niederlanden und Deutschland?

Beantwoord: 120 Overgeslagen: 0

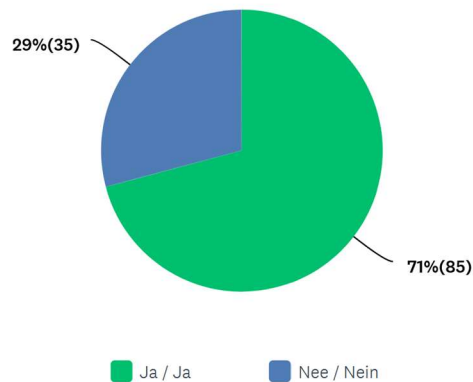
De enquêtedeelnemers die professioneel actief zijn op het gebied van handhaving en criminaliteitsbestrijding geven het cijfer 90 en zijn dus sterk voor een grensoverstijgende aanpak. Dat beeld is hetzelfde (89) bij medewerkers van Justitie en politie en bij medewerkers van de overheid (89). De reacties aan beide kanten van de grens zijn vrijwel hetzelfde.

Informatiebehoefte

71% van de enquêtedeelnemers heeft behoefte aan informatie over ondermijning.

Zou u behoefte hebben aan een meer informatie over ondermijning, b.v. een voorlichtingsbijeenkomst? Sind Sie an weiteren Informationen zur Unterwanderungskriminalität interessiert, z.B. eine Informationsveranstaltung?

Beantwoord: 120 Overgeslagen: 0

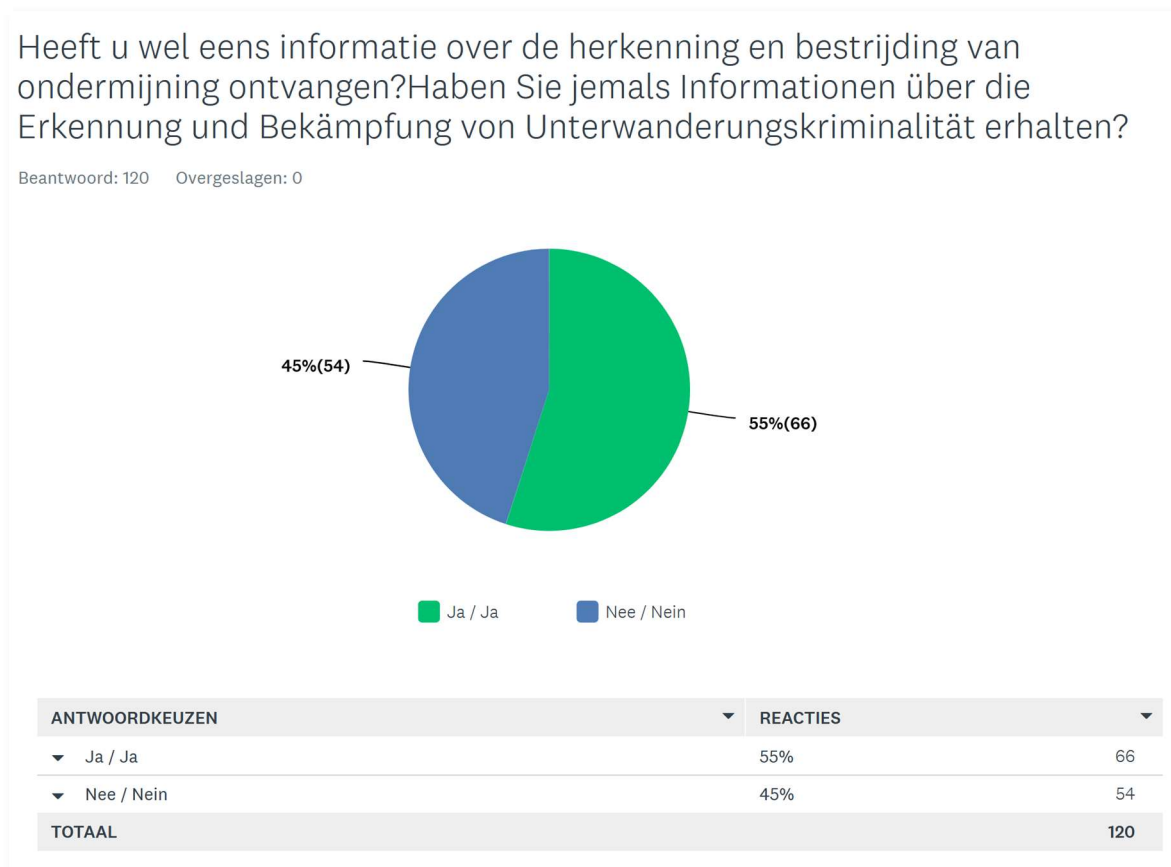
ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
Ja / Ja	71%	85
Nee / Nein	29%	35
TOTAAL		120

Deze behoefte bestaat bij alle subgroepen van enquêtedeelnemers:

- 73% van de enquêtedeelnemers die professioneel actief zijn op het gebied van handhaving en criminaliteitsbestrijding.
- 81% van de enquêtedeelnemers die aangaven dat zij werkzaam zijn bij politie en Justitie.
- 71% van de enquêtedeelnemers die aangaven dat zij werkzaam zijn bij de overheid.
- Nederlanders en Duitsers geven ongeveer even vaak aan dat ze behoefte hebben aan informatie.

Informatiepositie

55% van de enquêtedeelnemers heeft al eens informatie ontvangen over herkenning en bestrijding van ondermijning.

Nederlanders hebben vaker (61%) dan Duitsers (41%) informatie ontvangen.

De informatiepositie van professionals op het gebied van bestrijding van ondermijning en criminaliteit is iets beter dan van andere groepen:

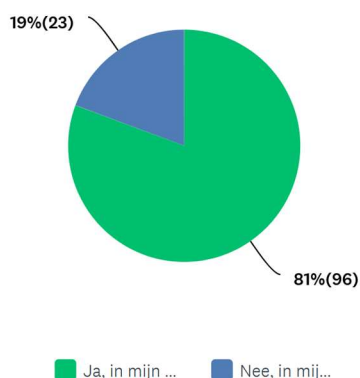
- 69% van de professionals op het gebied van handhaving en criminaliteitsbestrijding heeft al eens informatie ontvangen over herkenning en bestrijding van ondermijning.
- Dat is het geval voor 63% van de enquêtedeelnemers die aangaven werkzaam te zijn bij politie en Justitie.
- Dat geldt voor 58% van de enquêtedeelnemers die bij de overheid werkt.

Ondermijning in de eigen omgeving

81% van de enquêtedeelnemers denkt dat ondermijning in de eigen omgeving voorkomt.

Denkt u dat ondermijning voorkomt in uw omgeving? Glauben Sie, dass es in Ihrem Umfeld Unterwanderungskriminalität stattfindet?

Beantwoord: 119 Overgeslagen: 1

ANTWOORDKEUZEN

REACTIES

Ja, in mijn omgeving komt ondermijning voor. Ja, in meinem Umfeld findet Unterwanderungskriminalität statt.

81% 96

Nee, in mijn omgeving komt ondermijning niet voor. Nein, in meinem Umfeld findet Unterwanderungskriminalität nicht statt.

19% 23

TOTAAL

119

Vooraf in Nederland zijn enquêtedeelnemers zich hiervan bewust (89% denkt dat ondermijning in de eigen omgeving voorkomt). In Duitsland denkt 65% van de enquêtedeelnemers dat ondermijning in de eigen omgeving voorkomt.

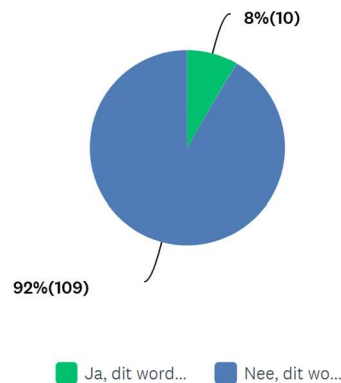
Professionals op het gebied van handhaving en criminaliteitsbestrijding geven vaker aan dat ondermijning in de eigen omgeving voorkomt (94%) dan overheidsmedewerkers (85%). Medewerkers van Justitie en politie scoren op het gemiddelde (81%).

Melden van ondermijning

Het overgrote merendeel van de enquêtedeelnemers is van mening dat ondermijning onvoldoende wordt gemeld.

Heeft u de indruk dat ondermijnende misdaad voldoende wordt gemeld?
Sind Sie der Meinung, dass Unterwanderungskriminalität ausreichend zur Anzeige gebracht wird?

Beantwoord: 119 Overgeslagen: 1

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES
▼ Ja, dit wordt voldoende gemeldJa, diese wird ausreichend ausreichend angezeigt	8% 10
▼ Nee, dit wordt niet voldoende gemeldNein, diese wird nicht ausreichend angezeigt	92% 109
TOTAAL	119

In Duitsland is er meer optimisme over het melden van ondermijning (18% is van mening dat ondermijning voldoende wordt gemeld) dan in Nederland (4%).

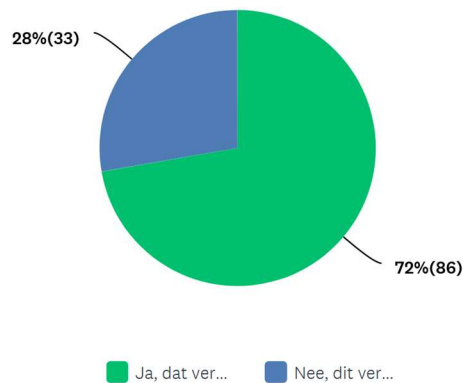
Professionals op het gebied van handhaving en criminaliteitsbestrijding zijn het vaakst van mening dat ondermijning niet voldoende wordt gemeld (98% geeft dit aan). Alle (100%) van de medewerkers van Justitie en politie denkt er zo over.

Vermoeden van ondermijning

72% van de enquêtedeelnemers heeft wel eens een vermoeden gehad van ondermijnende activiteiten in de eigen omgeving.

Heeft u wel eens een vermoeden gehad van ondermijnende activiteiten bij u in de buurt? Haben Sie schon einmal einen Verdacht auf Unterwanderungskriminalität in Ihrer Umgebung gehabt?

Beantwoord: 119 Overgeslagen: 1

ANTWOORDKEUZEN

- ▼ Ja, dat vermoeden heb ik wel eens gehadJa, diesen Verdacht hatte ich schon mal
- ▼ Nee, dit vermoeden heb ik nooit gehadNein, diesen Verdacht hatte ich nie.

REACTIES

72% 86
28% 33

TOTAAL

119

Onder Duitse enquêtedeelnemers bestaat dit vermoeden een stuk minder vaak (54%) dan onder Nederlandse enquêtedeelnemers (82%).

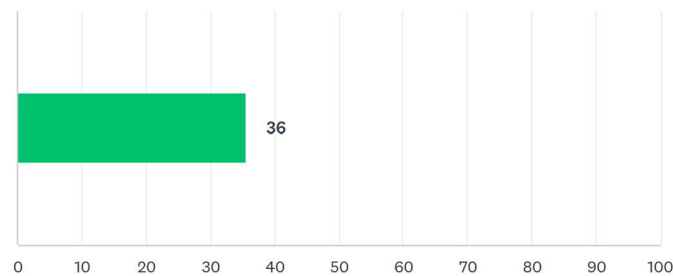
Professionals op het gebied van handhaving en criminaliteitsbestrijding hebben dit vermoeden vaker (87%) dan gemiddeld. Medewerkers van politie en justitie en overheden bevinden zich ongeveer op het gemiddeld (69% en 72%).

Bewustzijn van schadelijke effecten ondermijning

De enquêtedeelnemers konden met een schuifbalk van 0 (volstrekt onvoldoende) - 100 (volledig toereikend) aangeven in hoeverre zij denken dat er voldoende bewustzijn is van de schadelijke effecten van ondermijning op de samenleving. Het gemiddelde rapportcijfer was 36 op deze schaal.

Denkt u dat er voldoende bewustzijn is van de schadelijke effecten van ondermijning op de samenleving? Glauben Sie, dass ein ausreichendes Bewusstsein für die schädlichen Auswirkungen der Unterwanderungskriminalität auf die Gesellschaft vorhanden ist?

Beantwoord: 118 Overgeslagen: 2

ANTWOORDKEUZEN	GEMIDDELD AANTAL	TOTALE AANTAL	REACTIES
Reacties	36	4.212	118
Totale aantal respondenten: 118			

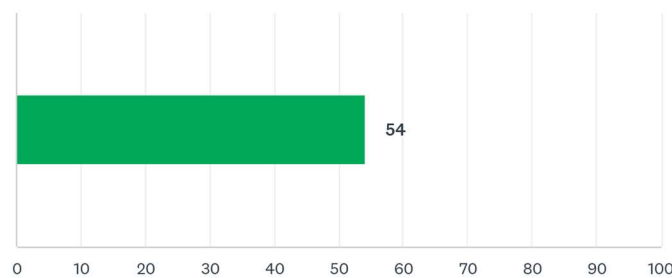
Er is vrijwel geen verschil in de reacties van Nederlandse en Duitse enquêtedeelnemers. Dat geldt ook voor andere subgroepen van enquêtedeelnemers: alle subgroepen hebben ongeveer hetzelfde beeld.

Vertrouwen in aanpak ondermijning

De enquêtedeelnemers konden met een schuifbalk van 0 (geen enkel vertrouwen) - 100 (volledig vertrouwen) aangeven in hoeverre zijn vertrouwen hebben in de aanpak van ondermijning in de eigen omgeving. Het gemiddelde rapportcijfer was 54 op deze schaal.

Heeft u vertrouwen in de aanpak van ondermijning in uw omgeving? Haben Sie Vertrauen in die Bekämpfung von Unterwanderungskriminalität in Ihrer Umgebung?

Beantwoord: 120 Overgeslagen: 0

ANTWOORDKEUZEN	GEMIDDELD AANTAL	TOTALE AANTAL	REACTIES
Reacties	54	6.496	120

Totale aantal respondenten: 120

In Nederland en Duitsland is het vertrouwen onder enquêtedeelnemers op het gemiddelde.

Er is geen verschil tussen de antwoorden van medewerkers van Justitie en politie, professionals op het gebied van handhaving en criminaliteitsbestrijding en het gemiddelde van de enquêtedeelnemers.

Enquête over ondermijning in Nederland/Duitsland Umfrage zur Unterwanderungskriminalität in den Niederlanden/Deutschland

Inleiding / Einleitung

U kunt onderaan deze pagina klikken en naar de vragenlijst gaan
Sie können unten auf dieser Seite klicken, um zum Fragebogen zu gehen

Nederlands

Hartelijk dank voor uw deelname aan deze korte enquête. Het doel van de enquête is om inzicht te krijgen in uw mening over de bestrijding van ondermijnende misdaad aan beide kanten van de grens. **Ondermijning betreft alle illegale activiteiten waarbij gebruik wordt gemaakt van legale bedrijven en diensten.** Denk hierbij aan hennepsteelt, drugsmokkel, mensenhandel en witwaspraktijken.

De enquête is ontwikkeld door een samenwerking van het Regionale Informatie- en Expertise Centrum Noord Nederland (www.riec.nl) en de Eems Dollard Regio (www.edr.eu).

Het onderzoek neemt een paar minuten van uw tijd in beslag. Er zal vertrouwelijk en betrouwbaar met uw gegevens worden omgegaan en de resultaten worden anoniem verwerkt. De enquêteresultaten zullen eind januari op de website van EDR bekend worden gemaakt (www.edr.eu). Als u vragen heeft over deze enquête dan kunt u contact opnemen met Uta Loesing van de Eems Dollard Regio (EDR), telefoon +31 (0)597 206 000.

Deutsch

Vielen Dank, dass Sie sich an dieser kurzen Umfrage beteiligen. Ziel der Umfrage ist es, einen Eindruck Ihrer Ansicht zur Bekämpfung der Unterwanderungskriminalität auf beiden Seiten der Grenze zu erhalten. **Unterwanderungskriminalität betrifft alle illegalen Aktivitäten, die legale Geschäfte und Dienstleistungen nutzen.** Beispiele sind Hanfanbau, Drogenschmuggel, Menschenhandel und Geldwäscherei.

Die Umfrage wurde in Zusammenarbeit zwischen dem niederländischen Regionalen Informations- und Kompetenzzentrum Nordniederlande (www.riec.nl) und der Ems Dollard Region (www.edr.eu) entwickelt.

Die Umfrage wird nur wenige Minuten Ihrer Zeit in Anspruch nehmen. Ihre Daten werden vertraulich und zuverlässig behandelt und die Ergebnisse werden anonym verarbeitet. Die Ergebnisse der Umfrage werden Ende Januar auf der EDR-Website bekannt gegeben (www.edr.eu). Wenn Sie Fragen zu dieser Umfrage haben, wenden Sie sich bitte an Uta Loesing von der Ems Dollard Region (EDR), Telefon +31 (0)597 206 000.

Enquête over ondermijning in Nederland/Duitsland Umfrage zur Unterwanderungskriminalität in den Niederlanden/Deutschland

1. Denkt u dat ondermijning voorkomt in uw omgeving?

Glauben Sie, dass es in Ihrem Umfeld Unterwanderungskriminalität stattfindet?

- Ja, in mijn omgeving komt ondermijning voor.
Ja, in meinem Umfeld findet Unterwanderungskriminalität statt.
- Nee, in mijn omgeving komt ondermijning niet voor.
Nein, in meinem Umfeld findet Unterwanderungskriminalität nicht statt.

2. Heeft u de indruk dat ondermijnende misdaad voldoende wordt gemeld?

Sind Sie der Meinung, dass Unterwanderungskriminalität ausreichend zur Anzeige gebracht wird?

- Ja, dit wordt voldoende gemeld
Ja, diese wird ausreichend ausreichend angezeigt
- Nee, dit wordt niet voldoende gemeld
Nein, diese wird nicht ausreichend angezeigt

3. Heeft u wel eens een vermoeden gehad van ondermijnende activiteiten bij u in de buurt?

Haben Sie schon einmal einen Verdacht auf Unterwanderungskriminalität in Ihrer Umgebung gehabt?

- Ja, dat vermoeden heb ik wel eens gehad
Ja, diesen Verdacht hatte ich schon mal
- Nee, dit vermoeden heb ik nooit gehad
Nein, diesen Verdacht hatte ich nie.

4. Heeft u vertrouwen in de aanpak van ondermijning in uw omgeving?
Haben Sie Vertrauen in die Bekämpfung von Unterwanderungskriminalität in Ihrer Umgebung?

Geen enkel vertrouwen /
Überhaupt kein Vertrauen

Enig vertrouwen / Ein wenig
Vertrauen

Volledig vertrouwen / Volles
Vertrauen

5. Denkt u dat er voldoende bewustzijn is van de schadelijke effecten van ondermijning op de samenleving?
Glauben Sie, dass ein ausreichendes Bewusstsein für die schädlichen Auswirkungen der Unterwanderungskriminalität auf die Gesellschaft vorhanden ist?

Volstrekt onvoldoende / Völlig
unzureichend

In enige mate aanwezig / In
gewissem Umfang anwesend

Volledig toereikend /
Vollkommen ausreichend

6. Heeft u wel eens informatie over de herkenning en bestrijding van ondermijning ontvangen?
Haben Sie jemals Informationen über die Erkennung und Bekämpfung von Unterwanderungskriminalität erhalten?

- Ja / Ja
- Nee / Nein

7. Zou u behoefte hebben aan een meer informatie over ondermijning, b.v. een voorlichtingsbijeenkomst?
Sind Sie an weiteren Informationen zur Unterwanderungskriminalität interessiert, z.B. eine Informationsveranstaltung?

- Ja / Ja
- Nee / Nein

8. Wat denkt u is effectiever bij de bestrijding van ondermijning: in ieder land apart of in samenwerking tussen Nederland en Duitsland?
Was ist Ihrer Meinung nach wirksamer bei der Bekämpfung der Unterwanderungskriminalität: jedes Land für sich oder eine Zusammenarbeit zwischen den Niederlanden und Deutschland?

Ieder land apart / Jedes Land
für sich

Samenwerking /
Zusammenarbeit

Enquête over ondermijning in Nederland/Duitsland Umfrage zur Unterwanderungskriminalität in den Niederlanden/Deutschland

9. Bent u professioneel actief op het gebied van de handhaving / criminaliteitsbestrijding?

Sind Sie beruflich auf dem Gebiet der Kriminalitätsbekämpfung tätig?

Ja / Ja

Nee / Nein

10. Bij welk type organisatie bent u werkzaam?
Für welche Art von Organisation sind Sie tätig?

- Lokale overheid (b.v. gemeente)
Lokale Behörde (z.B. Gemeinde)
- Regionale overheid (b.v. provincie)
Regionale Behörde (z.B. Landkreis)
- Nationale overheid
Landesbehörde
- Handhavingsinstelling, b.v. politie
Vollstreckungsbehörde, z.B. Polizei
- Onderzoeksinstelling of onderwijsinstelling
Forschungseinrichtung oder Bildungseinrichtung
- Een andere instelling
Eine andere Einrichtung
- Een adviesbureau
Ein Beratungsunternehmen
- Een ander bedrijf
Ein anderes Unternehmen
- Student
Studierende
- Geen instelling of bedrijf
Nicht eine Einrichtung oder eines Unternehmen
- Anders
Anderenfalls

11. In welke gebied bevindt u zich?
In welchem Gebiet sind Sie tätig?

- Provincie Groningen
- Provincie Drenthe
- Provincie Friesland
- Elders in Nederland
- Landkreis Aurich
- Landkreis Wittmund
- Emden
- Landkreis Leer
- Landkreis Emsland
- Grafschaft Bentheim
- Anderswo in Ost-Friesland
- Anderswo in Niedersachsen
- Anderswo in Deutschland
- Elders / Anderswo

Bijlage 2 LinkedIn post

Door middel van deze LinkedIn post werd opgeroepen om de vragenlijst in te vullen.

Eems Dollard Regio (EDR) + Follow ...
1,151 followers
1mo • Edited •

Ziel der Umfrage ist es, einen Eindruck zur Unterwanderungskriminalität (und ihrer Bekämpfung) auf beiden Seiten der Grenze zu erhalten.
Unterwanderungskriminalität (NL: ondermijning) betrifft alle illegalen Aktivitäten, die legale Geschäfte und Dienstleistungen nutzen. Beispiele sind Hanfanbau, Drogenschmuggel, Menschenhandel und Geldwäscherei. Hier geht es zur Umfrage: <https://lnkd.in/e-AjQ4ax>

Het doel van de enquête is om inzicht te krijgen in uw mening over de bestrijding van ondermijnende misdaad aan beide kanten van de grens. Ondermijning betreft alle illegale activiteiten waarbij gebruik wordt gemaakt van legale bedrijven en diensten. Denk hierbij aan hennepsteelt, drugsmokkel, mensenhandel en witwaspraktijken.
Link naar de enquête: <https://lnkd.in/e-AjQ4ax>

[See translation](#)

**Enquête over ondermijning in
Nederland/Duitsland**

**Umfrage zur
Unterwanderungskriminalität („Ondermijning“)
in den Niederlanden/Deutschland**

 You and 18 others 10 reposts

Dit onderzoek is in 2024 uitgevoerd door de Eems Dollard Regio (EDR) in samenwerking met het Regionaal Informatie en Expertise Centrum Noord Nederland (RIEC Noord).

Voor informatie kunt u contact opnemen met EDR via de contactpagina (<https://edr.eu/contact/>) of met het RIEC Noord-Nederland (<https://www.linkedin.com/company/regionaal-informatie-en-expertise-centrum-noord-nederland/about/>).

Publicatiedatum: 22 februari 2024.